

Polsslag **Ondernemend** Limburg

januari 2021

al 15 jaar

*VKW Limburg en UNIZO Limburg houden de vinger
aan de pols van de Limburgse economie*

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

1

Wat is de POL ?

- ✓ Online bevraging bij Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders
- ✓ Op het einde van elk kwartaal
- ✓ 10 meerkeuzevragen over omzet, tewerkstelling, investeringen, export en winstmarge
- ✓ Eén kerngetal = **POL**: geeft weer hoe de Limburgse ondernemer de economische gang van zaken aanvoelt
- ✓ Reeds **60e peiling** (15 jaar)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

2

60e POL-bevraging

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

3

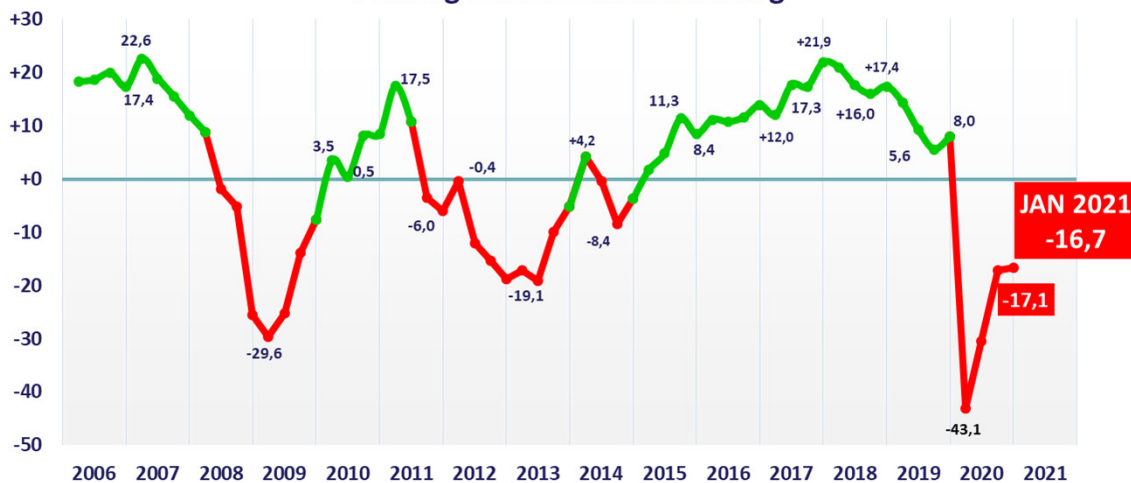
Waarom is de POL uniek?

- ✓ Niet afgeleid uit bestaande statistieken
- ✓ Aanvoelen van de Limburgse ondernemers zélf
- ✓ Zeer recente cijfers (peiling eind december)
- ✓ Representatief en relevant:
  - volledige spectrum van ondernemend Limburg: kleine, middelgrote én grote bedrijven
  - op ruime schaal
- ✓ Naast de komende periode, ook bevraging naar resultaten van de afgelopen periode

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

4

Polsslag Ondernemend Limburg

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

5

De POL

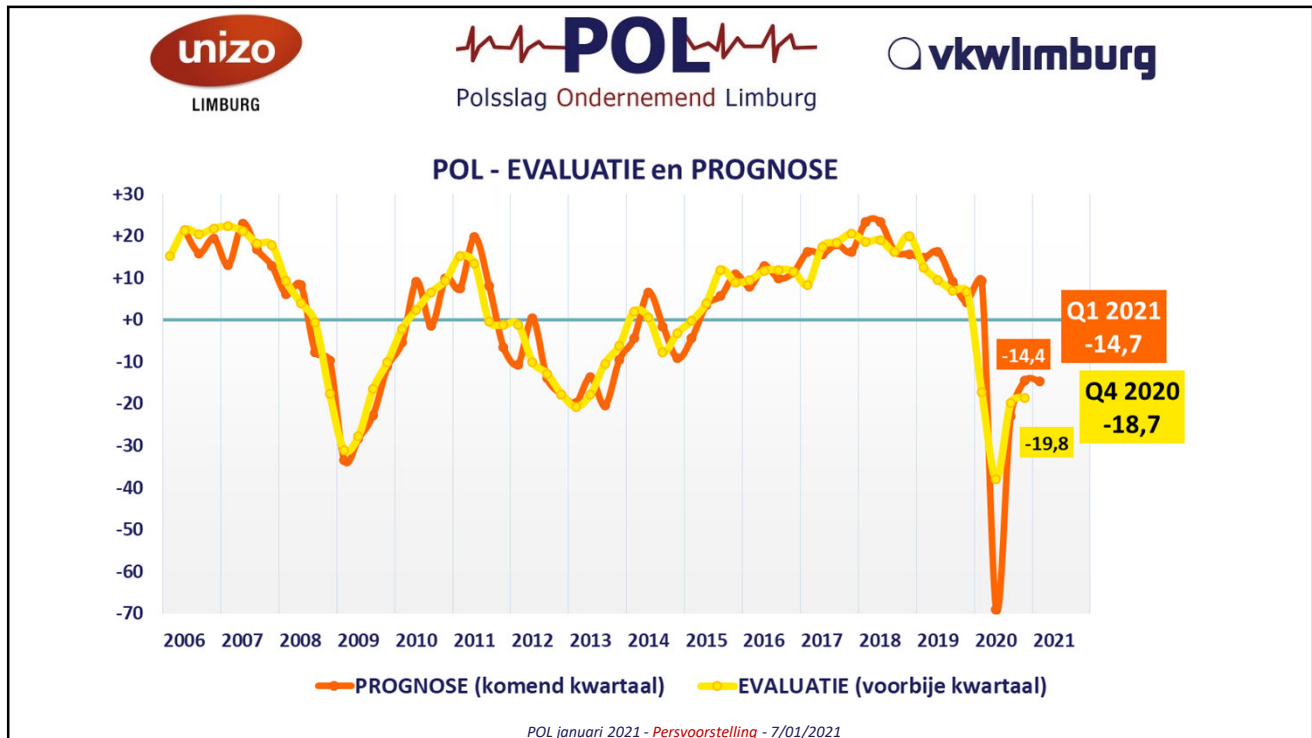
- ✓ Momentopname (eind december 2020)
- ✓ Aanvoelen van het voorbije kwartaal én komende kwartaal

► **POL januari 2021 = -16,7**

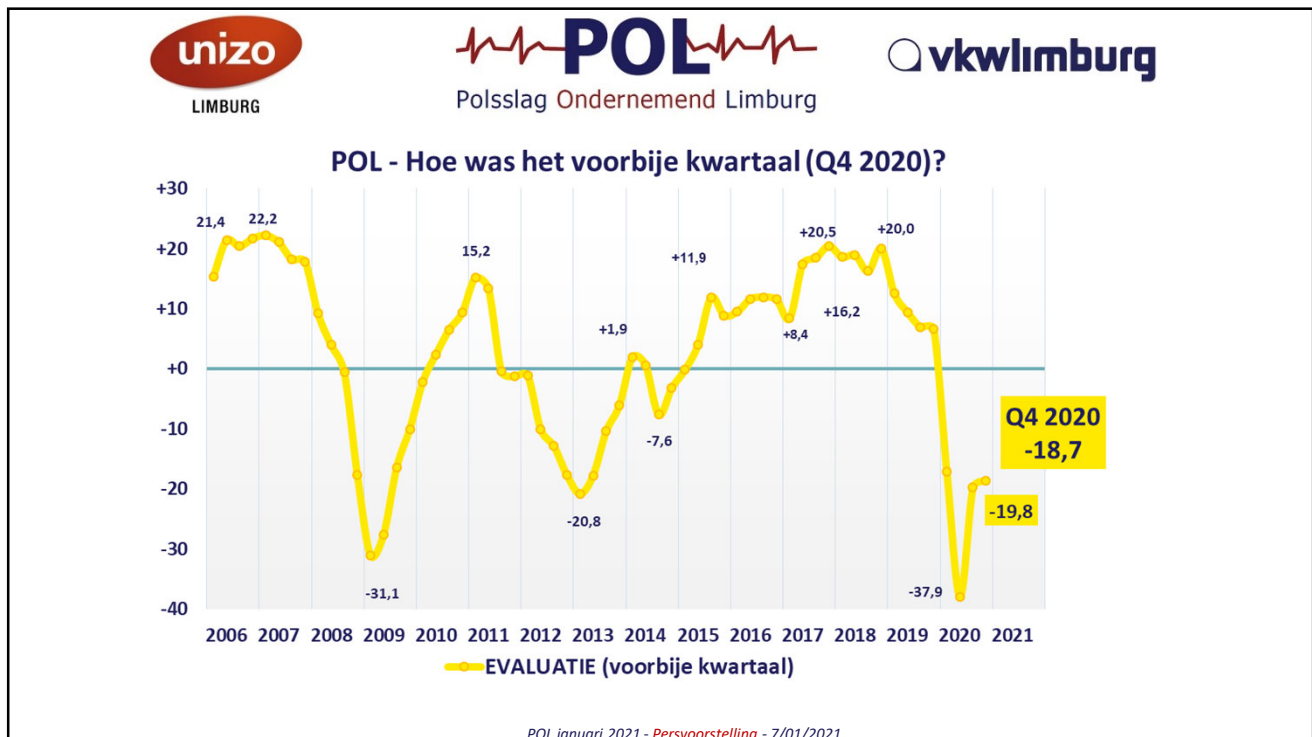
- ➔ Sterk herstel na coronaklap zet zich niet door
- ➔ POL toont nauwelijks verbetering t.o.v. okt 2020 (-17,1)
- ➔ Vierde kwartaal doet Limburgse economie ter plaatse trappelen
- ➔ Zowel evaluatie vorig kwartaal als prognose komend kwartaal nagenoeg status quo

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

6

7

8

Hoe was het voorbije kwartaal?

Evaluatie Q4 2020 = POL voorbije drie maanden

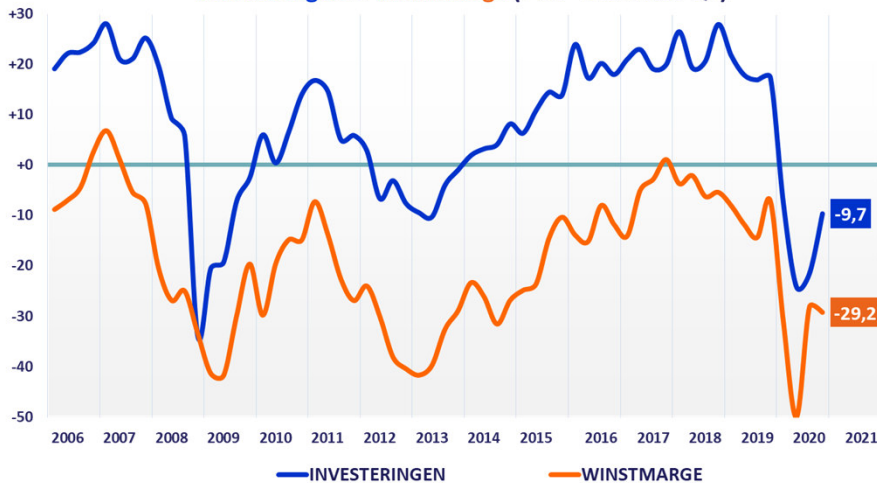
➔ **-18,7**

- ➔ Vierde kwartaal 2020 net iets beter dan Q3 (was -19,8)
- ➔ Duidelijk onder de verwachtingen van 3 maanden geleden (-14,4)
- ➔ Herstel stakte dus in Q4
- ➔ Maar... ondanks tweede 'lockdown' ging het ook niet terug bergaf

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

9

Investeringen & Winstmarge (POL - evaluatie Q4)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

10

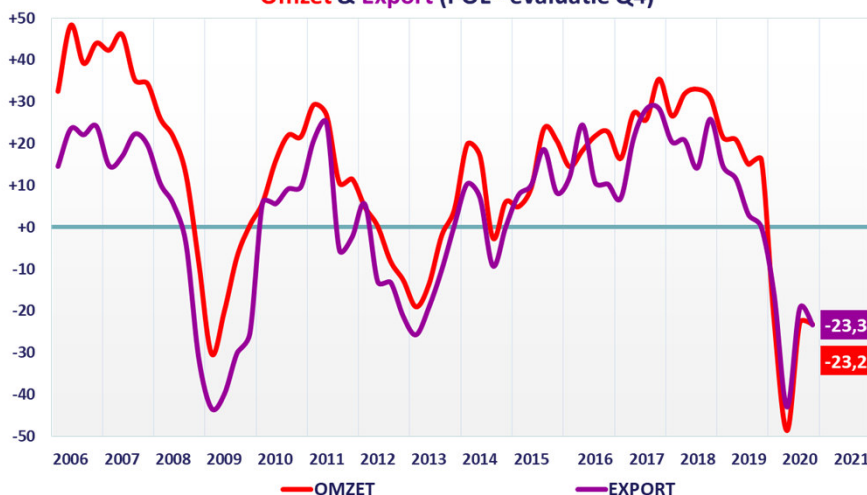
Hoe was het voorbije kwartaal (Q4 2020)?

- ➔ De zeer lichte verbetering in totaliteit is **volledig gestoeld** op een **forse verbetering van de indicator investeringen** (van -21,5 naar -9,7)
- ➔ **Alle overige indicatoren verslechterden**
- ➔ **Omzet** (-23,2) en **winstmarge** (-29,2) **bewogen in Q4 nauwelijks t.o.v. Q3** maar bleven **fors negatief**
- ➔ Idem voor de **exportprestaties** die **nog een stuk sterker negatief** worden ingeschat (van -19,3 in Q3 naar -23,3)
- ➔ Indicator **tewerkstelling** ging met -7,9 slechts licht achteruit (was -7,0)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

11

Omzet & Export (POL - evaluatie Q4)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

12

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

Tewerkstelling (POL - evaluatie Q4)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

13

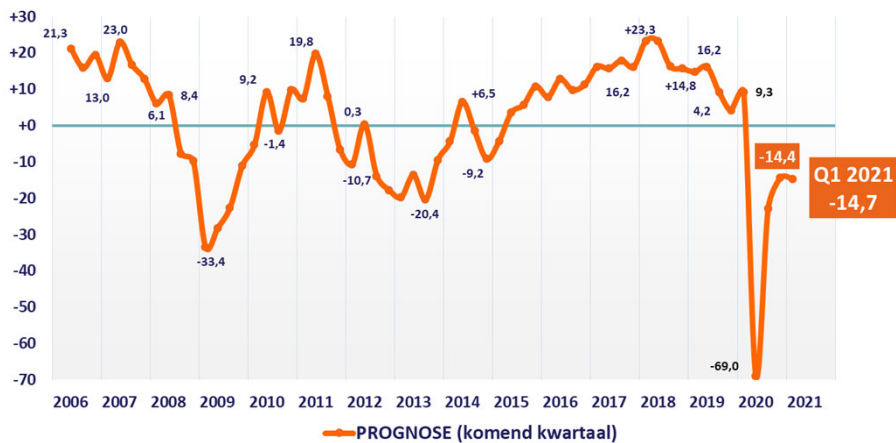
LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

POL - Wat wordt verwacht voor het komende kwartaal (Q1 2021)?

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

14

Vooruitzichten 1^e kwartaal van 2021?

Prognose Q1 2021 = POL komende drie maanden

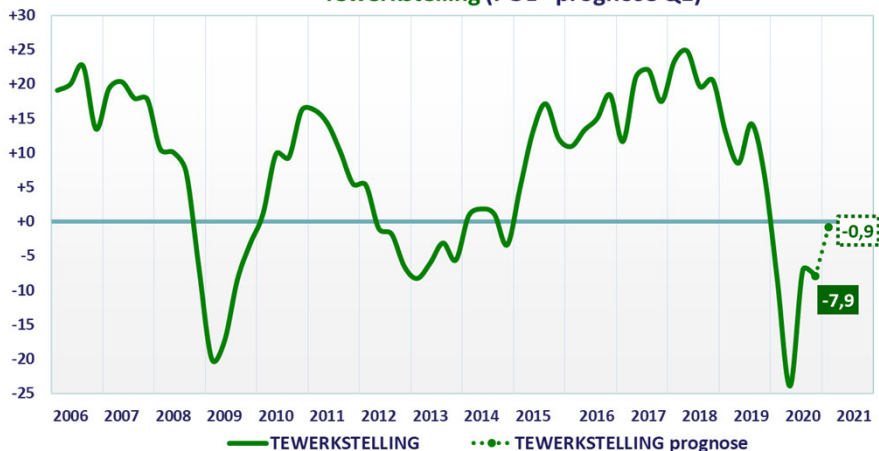
➔ **-14,7**

- ➔ Slechts weinig verbetering in het vooruitzicht in Q1 volgens Limburgse ondernemer
- ➔ Weliswaar lichte stijging in vergelijking met het vorig kwartaal (-18,7)
- ➔ Maar **prognose neemt licht af** t.o.v. voorspelling drie maanden terug (-14,4)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

15

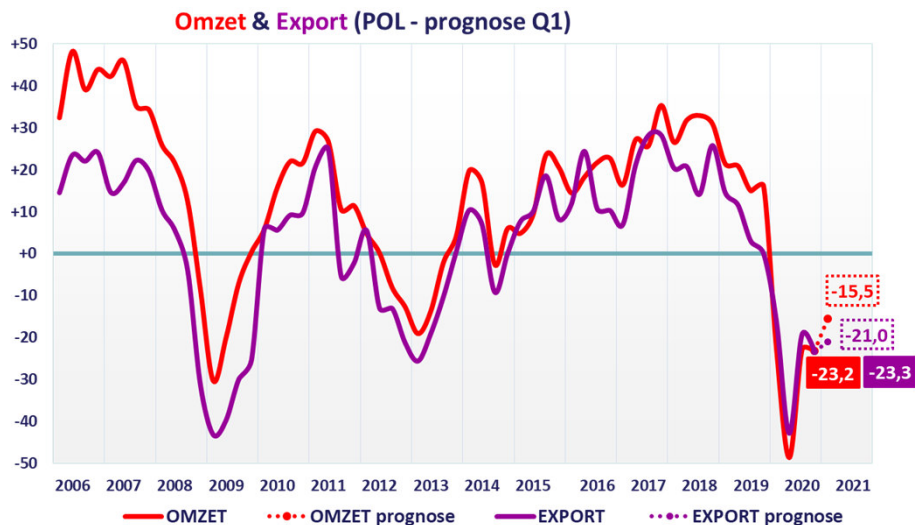
Tewerkstelling (POL - prognose Q1)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

16

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

17

Vooruitzichten 1^e kwartaal van 2021?

- ➔ Alle vijf indicatoren gaan in de goede richting, maar...
- ➔ Het verschil in Q1 wordt voornamelijk gemaakt door:
  - Verwacht herstel van de *tewerkstelling* tot **-0,9** bij Limburgse bedrijven in Q1 (van **-7,9** in Q4)
  - Enige verbetering op vlak van *omzet* van **-23,2** naar **-15,5**
- ➔ Veel kering ten goede in Q1 voor *export* wordt nog niet in het vooruitzicht gesteld: **-21,0**
- ➔ *Investerings* nemen met **-9,3** adempauze na hun sterk herstel in Q4
- ➔ Ook *winstmarges* kunnen wellicht nauwelijks worden opgekrikt: **-27,0**

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

18

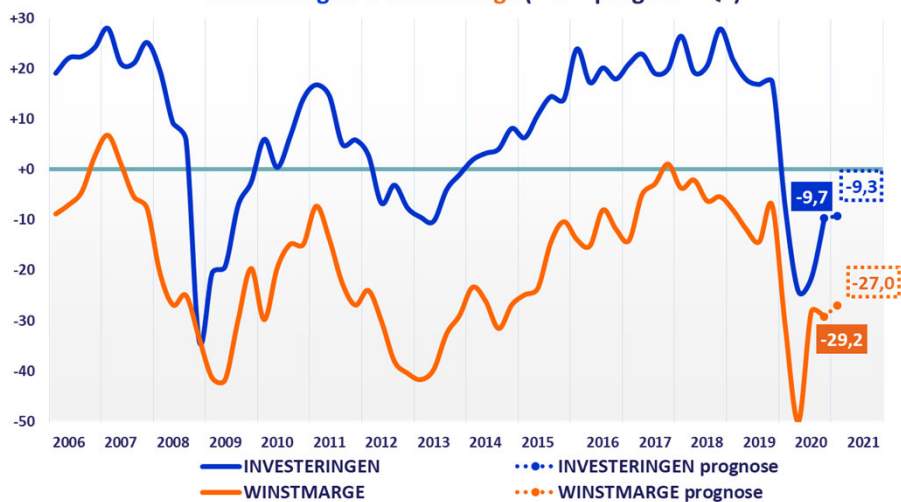
LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

Investeringen & Winstmarge (POL - prognose Q1)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

19

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

apr 2020	jul 2020	okt 2020	jan 2021
-43,1	-30,4	-17,1	-16,7

TOTAAL
POL

Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
-17,2	-37,9	-19,8	-18,7
-22,6	-48,6	-22,8	-23,2
-16,2	-42,9	-19,3	-23,3
-8,3	-23,9	-7,0	-7,9
-7,7	-24,2	-21,5	-9,7
-31,2	-50,0	-28,2	-29,2

EVALUATIE
POL - voorbije 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
-69,0	-22,9	-14,4	-14,7
-84,6	-18,8	-14,4	-15,5
-70,7	-25,1	-14,8	-21,0
-51,2	-13,8	-7,6	-0,9
-58,8	-18,1	-13,2	-9,3
-79,9	-38,7	-22,1	-27,0

PROGNOSE
POL - komende 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

20

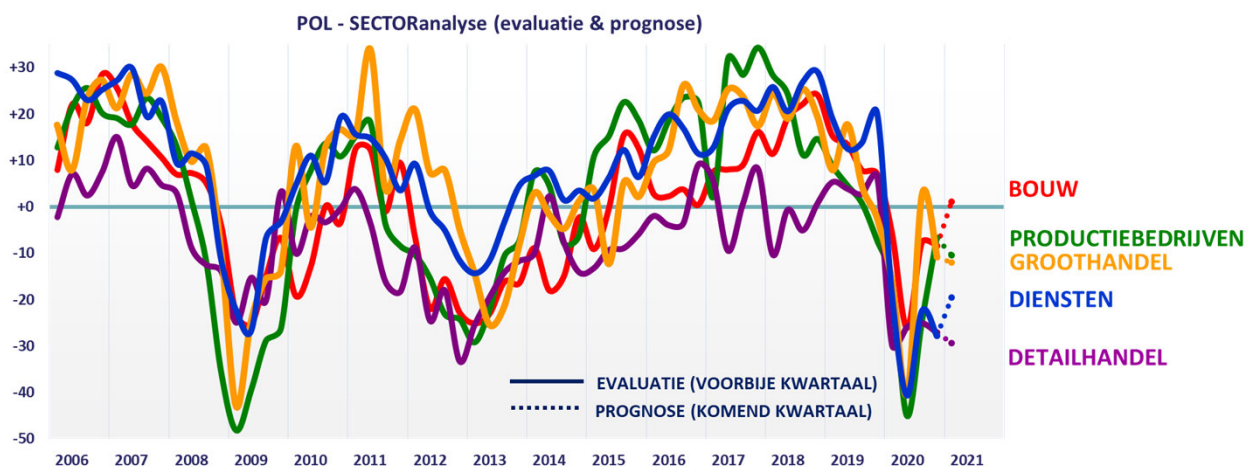
Polsslag Ondernemend Limburg

januari 2021

Sectoranalyse

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

21

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

22

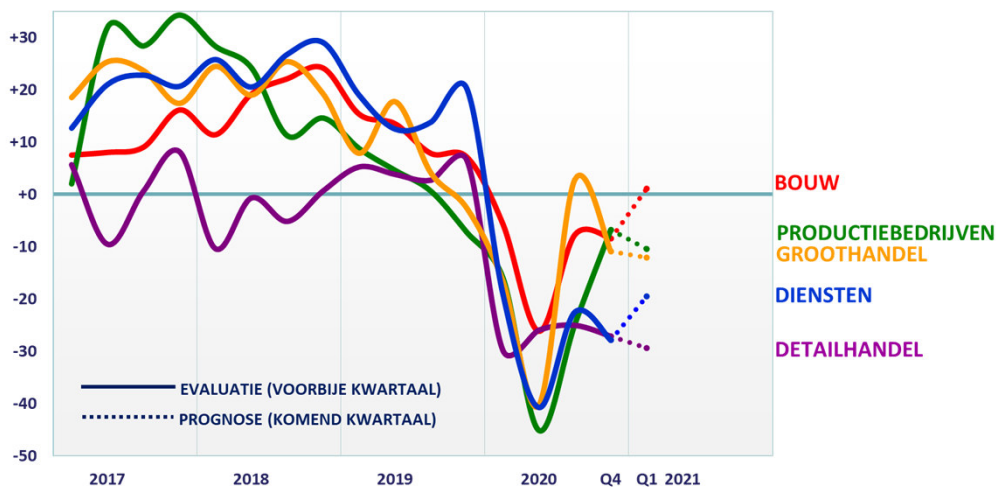
Polsslag Ondernemend Limburg Sectoranalyse

- ➔ **Productiebedrijven en bouw** houden Limburgse economie overeind:
  - Productiebedrijven kenden al bij al veel **beter dan verwacht kwartaal**
  - Vooruitzichten Q1 tonen in bouw zelfs opnieuw **positief cijfer**
- ➔ Desastreuze cijfers voor **handel** en **weinig geloof in verbetering** in Q1
- ➔ **Dienstensector voor het eerst in 15 jaar meest negatief** gestemd over afgelopen kwartaal, maar prognose gaat wel goede kant op

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

23

POL - SECTORanalyse - detail (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

24

DIENSTEN: ongewoon negatief

- Erg slecht vierde kwartaal kwam **onverwacht**
- Vaak sterkhouders in goede én kwade dagen, maar nu met **-27,9 meest negatief gestemde sector** over afgelopen kwartaal (voor het eerst in 15 jaar!)
- Enkel **investeringen** gingen er in Q4 (duidelijk) op vooruit
- Met **-19,5 veel voorzigtiger** dan 3 maanden geleden (-12,4), maar **vooruitzichten** gaan desondanks over de hele lijn de **goede richting uit** i.v.m. vorig kwartaal
- Vooruitzichten **tewerkstelling** verbeteren fors, maar blijven negatief: -5,0

DIENSTEN		SECTOR
okt 2020	jan 2021	POL
-17,5	-23,7	

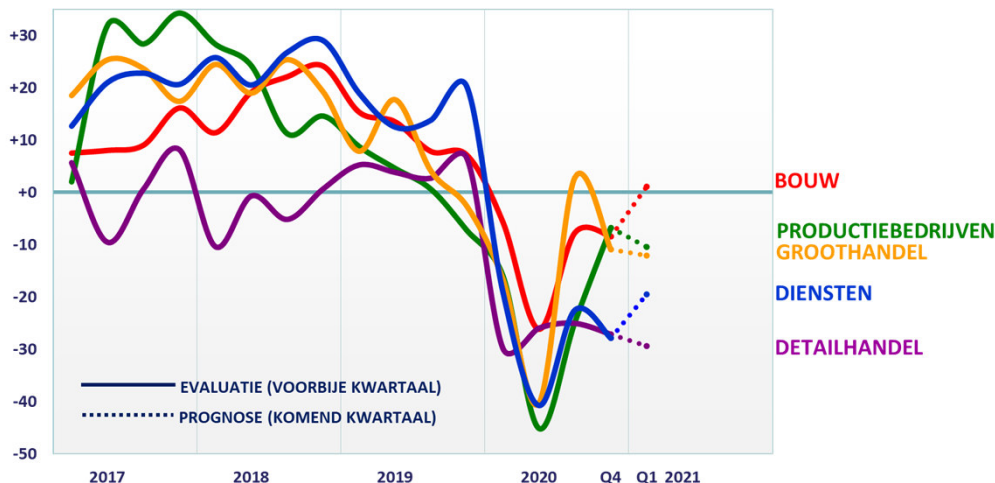
Q3 2020	Q4 2020	EVALUATIE
-22,5	-27,9	POL - voorbije 3 maanden
-23,5	-29,7	OMZET
-25,0	-37,8	EXPORT
-7,1	-18,2	TEWERKSTELLING
-30,5	-14,9	INVESTERINGEN
-12,4	-38,7	WINSTMARGE

Q4 2020	Q1 2021	PROGNOSE
-12,4	-19,5	POL - komende 3 maanden
-10,8	-20,6	OMZET
-4,9	-25,0	EXPORT
-7,2	-5,0	TEWERKSTELLING
-19,3	-11,7	INVESTERINGEN
-19,9	-35,2	WINSTMARGE

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

25

POL - SECTORanalyse - detail (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

26

GROOTHANDEL: abrupt ontwaken

- Na licht positief Q kwam ook hier de **forse afkoeling in Q4** zeer onverwacht
- Vooral **plotse stilstand omzet** en **weggezakte export** debet aan erg slechte evaluatie Q4
- **Vooruitzichten fors lager** over de hele lijn i.v.m. prognose 3 maanden terug, maar ook **dalend t.a.v. het voorbije kwartaal**
- Desondanks, samen met de bouw, enige sector die **positieve tewerkstellingsgroei** blijft vooropstellen

GROOTHANDEL	SECTOR
-------------	--------

okt 2020	jan 2021
+4,3	-11,4

POL

Q3 2020	Q4 2020
+2,8	-10,8
+16,0	+0,0
-6,3	-26,1
+12,0	+12,5
+8,0	-3,1
-16,0	-37,5

EVALUATIE
POL - voorbije 3 maanden
OMZET
EXPORT
TWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

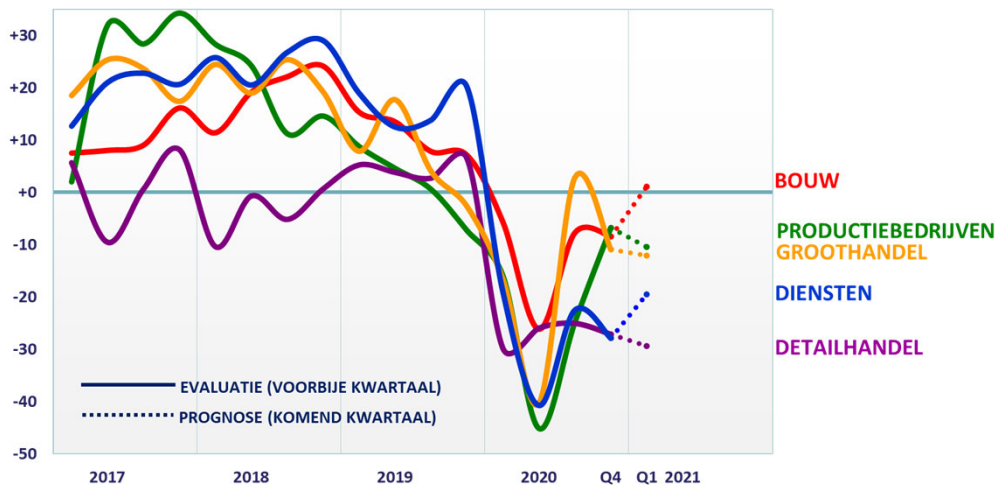
Q4 2020	Q1 2021
+5,9	-12,0
+8,0	-3,1
-18,8	-22,7
+16,0	+3,1
+24,0	-9,4
+0,0	-28,1

PROGNOSE
POL - komende 3 maanden
OMZET
EXPORT
TWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

27

POL - SECTORanalyse - detail (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

28

DETAILHANDEL: weinig hoop op beterschap

- Zowel evaluatie voorbije kwartaal als prognose komend kwartaal boeren (nog) verder achteruit
- Detailhandel ziet weinig licht aan einde van de tunnel
- Desondanks verbeterden drie van de vijf indicatoren in Q4: export, tewerkstelling en vooral investeringen
- Omzet en winstmarge tonen echter desastreuze cijfers
- Opmerkelijk tegengesteld beeld evenwel qua vooruitzichten: alle indicatoren gaan de tegengestelde richting uit dan in Q4.
- Grafiek vertoont al sinds april nauwelijks enig herstel voor de detailhandel

DETAILHANDEL	SECTOR
--------------	--------

okt 2020	jan 2021
-23,6	-28,3

POL

Q3 2020	Q4 2020
-25,1	-27,2
-21,0	-45,2
-36,4	-23,1
-14,8	-12,0
-23,5	-12,0
-29,6	-43,4

EVALUATIE
POL - voorbije 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

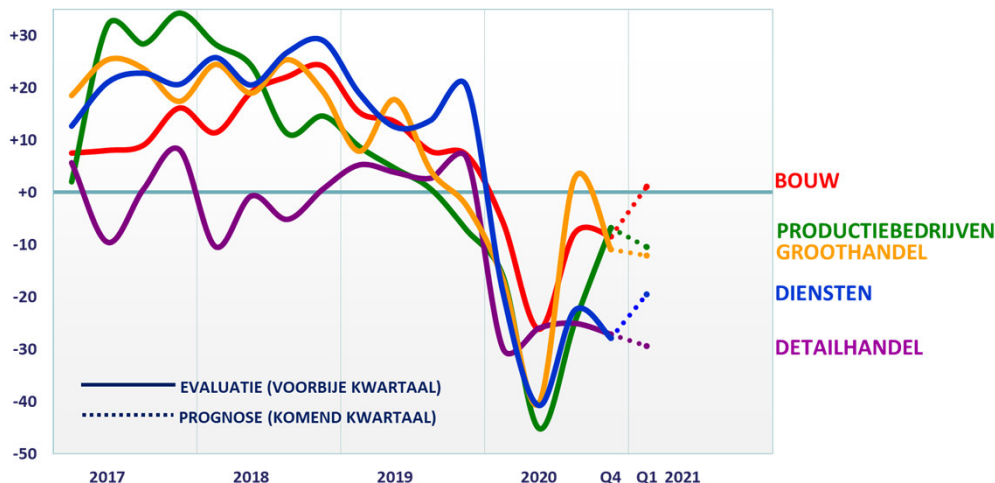
Q4 2020	Q1 2021
-22,1	-29,4
-35,8	-32,9
-11,1	-44,4
-10,0	-12,2
-16,3	-20,7
-37,5	-36,6

PROGNOSE
POL - komende 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

29

POL - SECTORanalyse - detail (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

30

PRODUCTIE: back in business?

- Neemt voor het eerst sinds medio 2018 terug de lead als best presterende sector
- Evaluatie voorbije kwartaal stijgt van -24,8 naar **-6,8**
- Ondanks **nog negatieve cijfers** was **Q4 duidelijk veel beter over alle indicatoren heen**
- Enkel voor de **export** (-16,5) is dit minder **uitgesproken**
- Behalve voor tewerkstelling (+0,0) gaan de **vooruitzichten wel licht lager**, maar ze zijn wel **een stuk positiever dan 3 maanden geleden**

PRODUCTIE		SECTOR
okt 2020	jan 2021	POL
-21,5	-8,6	
Q3 2020		Q4 2020
-24,8	-6,8	
-30,6	-7,6	
-25,3	-16,5	
-16,5	-1,1	
-28,9	-5,4	
-22,9	-3,3	
Q4 2020		Q1 2021
-18,1	-10,4	
-18,8	-13,0	
-18,6	-15,2	
-14,6	+0,0	
-12,5	-6,5	
-26,0	-17,4	

EVALUATIE	
POL - voorbije 3 maanden	
OMZET	
EXPORT	
TEWERKSTELLING	
INVESTERINGEN	
WINSTMARGE	

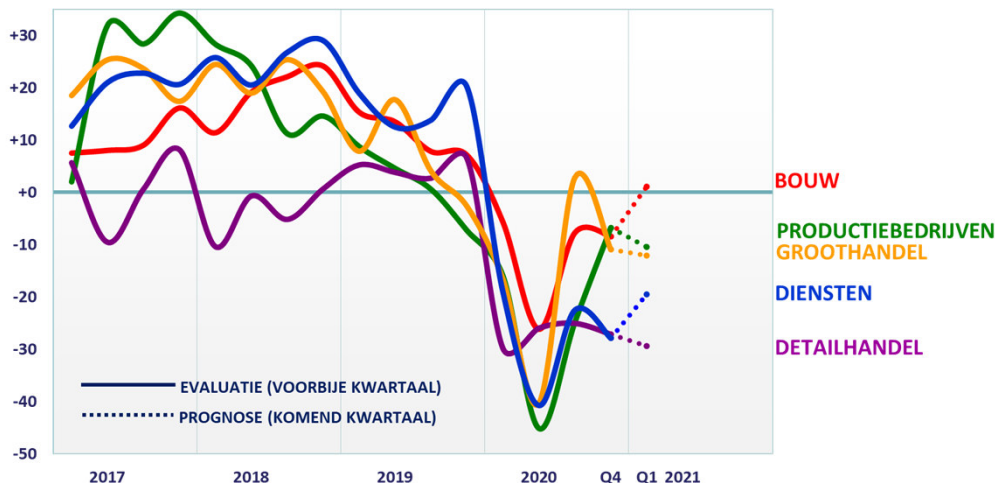

PROGNOSE	
POL - komende 3 maanden	
OMZET	
EXPORT	
TEWERKSTELLING	
INVESTERINGEN	
WINSTMARGE	

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

31

POL - SECTORanalyse - detail (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

32

BOUW: positief het nieuwe jaar in

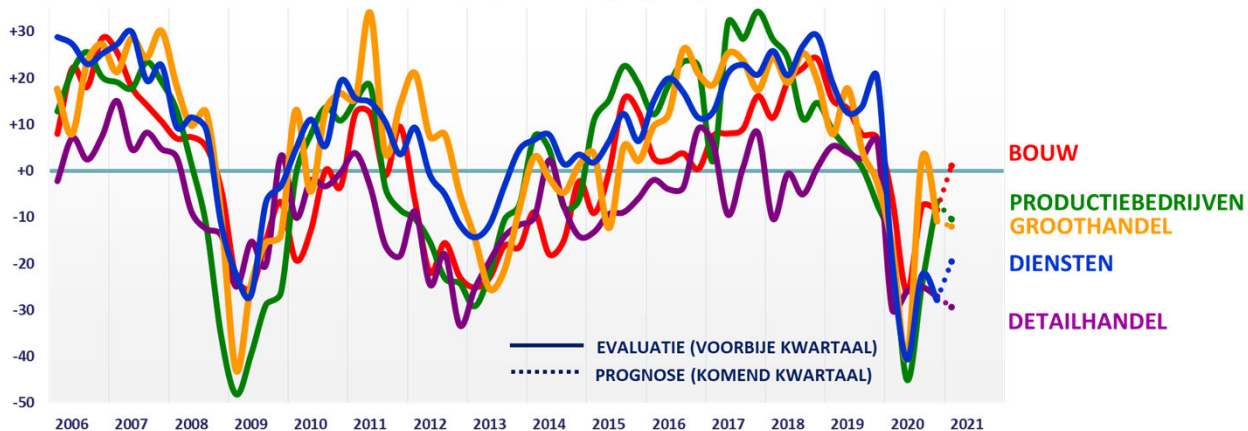
- Q4 (-8,4) nagenoeg van zelfde allooï als Q3 (-7,8), maar vooruitzichten Q1 doen sentiment duidelijk verbeteren
- Eerste kwartaal vertoont met +1,1 zelfs een (klein) overschot aan positief gestemde bouwondernemers
- Met +20,9 springt vooral het positieve cijfer m.b.t tewerkstelling in het oog. Ook in voorbije kwartaal kwam de bouw al handen tekort (+6,0).
- Door positief sentiment over Q1 veruit minst negatief gestemde sector (POL-cijfer van -3,6)

BOUW		SECTOR	
okt 2020	jan 2021	POL	
-8,7	-3,6		
Q3 2020	Q4 2020	EVALUATIE	
-7,8	-8,4		
-25,6	-10,4		
+22,2	-18,2		
+6,1	+6,0		
-9,8	-1,5	PROGNOSE	
-31,7	-17,9		
Q4 2020	Q1 2021	POL - komende 3 maanden	
-9,7	+1,1		
-2,4	+10,4		
-17,6	-27,3		
-4,9	+20,9		
-9,9	+7,5	EVALUATIE	
-13,6	-6,0		
		PROGNOSE	
			POL - voorbije 3 maanden
			OMZET
			EXPORT
			TWERKSTELLING
		INVESTERINGEN	
		WINSTMARGE	

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

33

POL - SECTORanalyse (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

34

Polsslag Ondernemend Limburg januari 2021

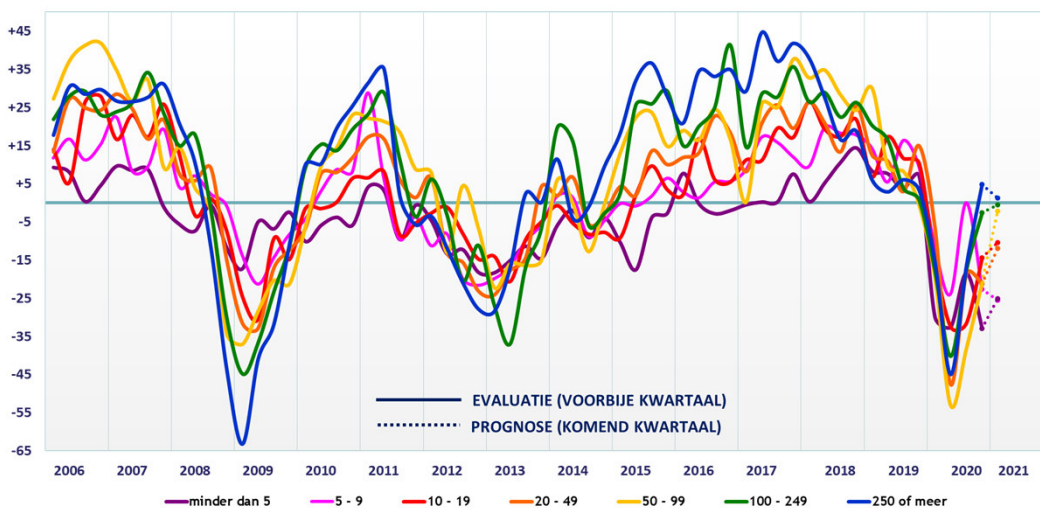
Analyse o.b.v. grootte bedrijf

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

35

POL - Analyse o.b.v. AANTAL WERKNEMERS (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

36

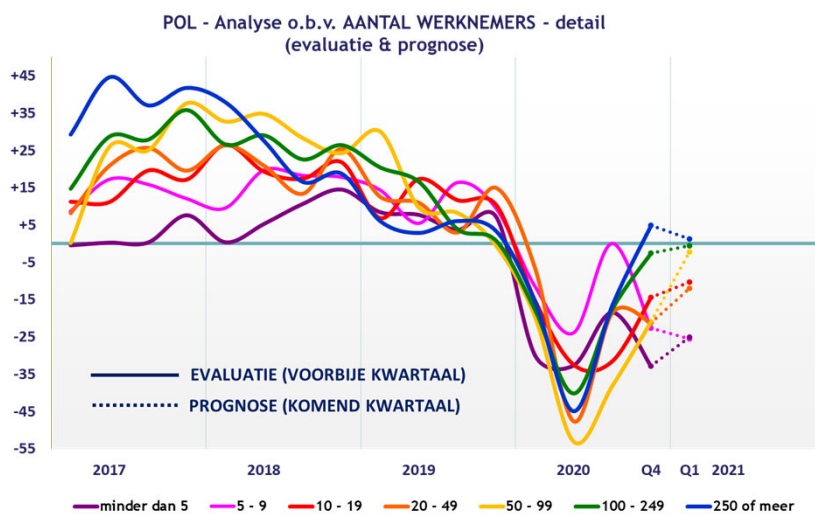
Polsslag Ondernemend Limburg

Analyse o.b.v. grootte bedrijf

- ➔ Opvallend grote verschillen tussen groottecategorieën
- ➔ Grote bedrijven kenden duidelijk herstel in Q4, terwijl kleine bedrijven de zaken fors zagen verslechteren
- ➔ Vooruitzichten klimmen wat hoger voor alle groottes, behalve bij de grootste bedrijven en deze met 5-9 wn.

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

37

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

38

KLEINE BEDRIJVEN: hard te verduren

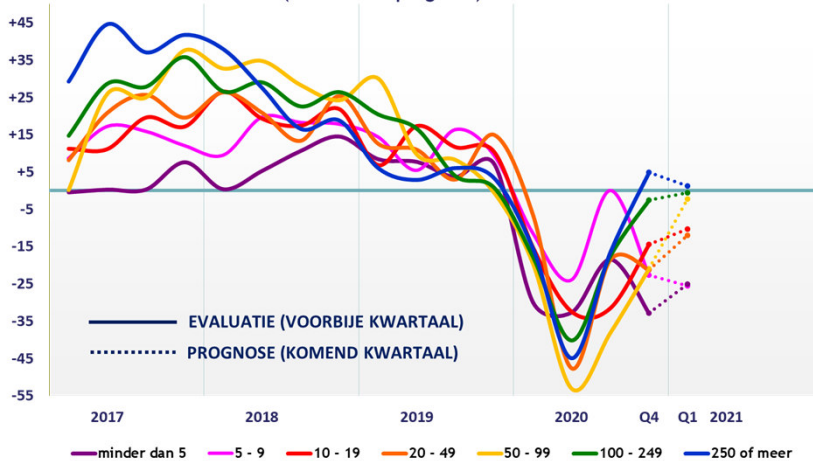
- Enige twee groottecategorieën (!) die POL-cijfer achteruit zien boeren en voor wie Q4 fors zwakker was dan Q3.
- Weinig zicht op verbetering bovendien met dalende vooruitzichten (over de hele lijn) en zelfs vrees voor nog zwaarder onheil (categorie 5-9 wn.)

minder dan 5		5 - 9		AANTAL WERKNEMERS
okt 2020	jan 2021	okt 2020	jan 2021	POL
-17,2	-29,0	-3,1	-24,1	
Q3 2020	Q4 2020	Q3 2020	Q4 2020	EVALUATIE
-18,4	-32,9	+0,0	-22,6	POL - voorbije 3 maanden
-27,3	-38,1	+9,7	-18,5	OMZET
-5,3	-52,4	+10,0	-31,6	EXPORT
-4,5	-12,3	+1,6	-12,3	TEWERKSTELLING
-26,5	-20,1	-16,1	-12,3	INVESTERINGEN
-28,5	-41,6	-4,9	-38,5	WINSTMARGE
Q4 2020	Q1 2021	Q4 2020	Q1 2021	PROGNOSE
-16,0	-25,1	-6,2	-25,5	POL - komende 3 maanden
-23,1	-26,8	+0,0	-29,2	OMZET
+0,0	-26,7	-11,1	-36,8	EXPORT
-11,7	-13,1	+1,6	-12,3	TEWERKSTELLING
-18,8	-22,9	-11,5	-9,2	INVESTERINGEN
-26,6	-35,9	-9,8	-40,0	WINSTMARGE

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

39

POL - Analyse o.b.v. AANTAL WERKNEMERS - detail (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

40

GROTE BEDRIJVEN: hemel klaart op

- Sentiment maakt **forse sprong omhoog**
- Voorspeld **beter vierde kwartaal komt uit**, maar pakte nog beter uit dan verwacht
- **Grootste bedrijven tonen zelfs positieve cijfers**, zowel voor Q4 als Q1 (prognose)
- Grootste bedrijven ook als **enige positief over export**
- **Vooruitzichten** blijven wel voorzichtig en liggen iets lager voor Q1
- Opvallend **hoge cijfers** voor Q1 qua **tewerkstelling en investeringen**

100 - 249		meer dan 250		AANTAL WERKNEMERS
okt 2020	jan 2021	okt 2020	jan 2021	POL
-11,3	-1,5	-10,1	+3,1	

Q3 2020	Q4 2020	Q3 2020	Q4 2020	EVALUATIE
-17,5	-2,6	-16,5	+4,9	POL - voorbije 3 maanden
-21,1	+2,9	-25,0	-6,5	OMZET
-29,6	-21,7	+2,9	+15,6	EXPORT
+0,0	+8,8	-10,4	+13,0	TEWERKSTELLING
-10,5	+11,8	-31,3	-4,3	INVESTERINGEN
-26,3	-14,7	-18,8	+6,5	WINSTMARGE

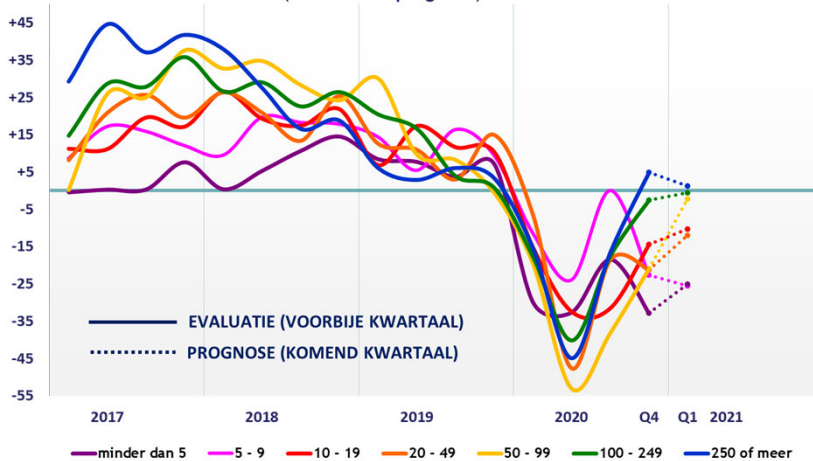

Q4 2020	Q1 2021	Q4 2020	Q1 2021	PROGNOSE
-5,2	-0,5	-3,6	+1,3	POL - komende 3 maanden
+2,6	+8,8	-8,3	-4,3	OMZET
-7,4	-34,8	+2,9	+0,0	EXPORT
-5,3	+29,4	-2,1	+15,2	TEWERKSTELLING
-5,3	+8,8	-2,1	+10,9	INVESTERINGEN
-10,5	-14,7	-8,3	-15,2	WINSTMARGE

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

41

POL - Analyse o.b.v. AANTAL WERKNEMERS - detail (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

42

50-99 wn.: achtervolging ingezet

- Kenden net **als de kleinere collega's**, ondanks forse verbetering (van -38,1 tot -20,9), nog erg **moeilijk kwartaal**, zij het al iets beter dan verwacht
- Veel **hoop** (-2,2) echter om in Q1 **aansluiting** te vinden bij de **positieve tendens van de grotere broers**
- **Export** blijft wel duidelijk zorgenkind
- Ook hier **positieve vooruitzichten** op vlak van **tewerkstelling, investeringen en omzet** bovendien

50 - 99		AANTAL WERKNEMERS
okt 2020	jan 2021	POL
-32,0	-11,5	

Q3 2020	Q4 2020	EVALUATIE
-38,1	-20,9	POL - voorbije 3 maanden
-55,6	-17,2	OMZET
-36,4	-56,3	EXPORT
-35,6	-20,7	TEWERKSTELLING
-31,1	+3,4	INVESTERINGEN
-31,8	-13,8	WINSTMARGE

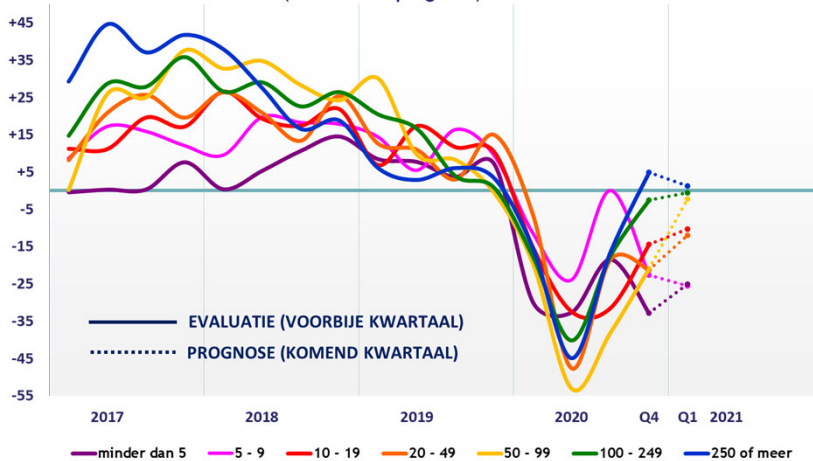

Q4 2020	Q1 2021	PROGNOSE
-25,9	-2,2	POL - komende 3 maanden
-31,8	+6,9	OMZET
-26,1	-25,0	EXPORT
-11,4	+7,1	TEWERKSTELLING
-23,3	+10,7	INVESTERINGEN
-37,2	-10,7	WINSTMARGE

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

43

POL - Analyse o.b.v. AANTAL WERKNEMERS - detail (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

44

KLEINE KMO's (10-49 wn.): hoop op beterschap

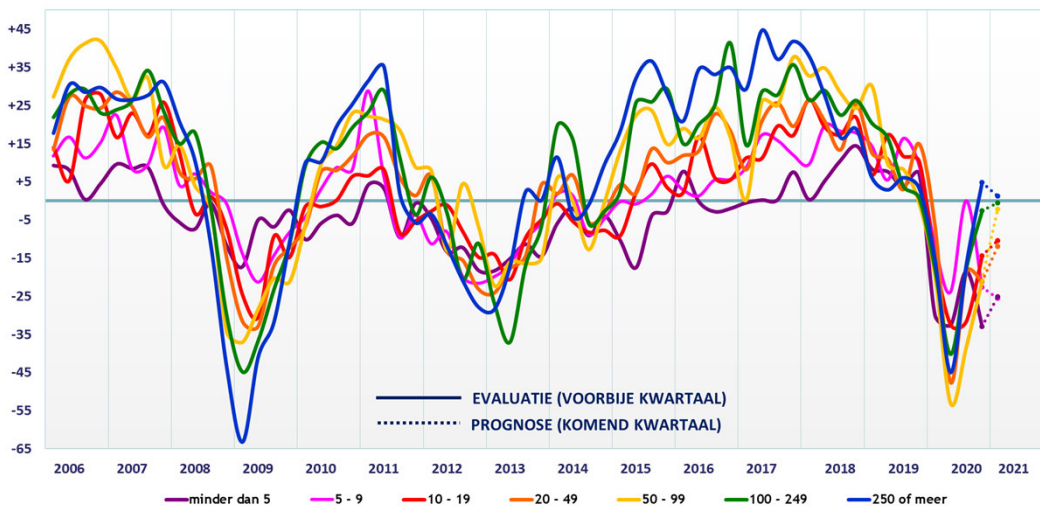
- Kenden een **moeilijk** (maar voor 10-19 wn. wel fors beter) **4de kwartaal**
- Maar de **vooruitzichten** tonen desondanks, in tegenstelling tot de twee kleinste groottecategorieën, wel duidelijk **beterschap voor Q1.**

10 - 19		20 - 49		AANTAL WERKNEMERS
okt 2020	jan 2021	okt 2020	jan 2021	POL
-27,2	-12,4	-16,8	-16,6	
Q3 2020	Q4 2020	Q3 2020	Q4 2020	EVALUATIE
-31,5	-14,4	-18,5	-21,3	POL - voorbije 3 maanden
-27,7	-20,7	-16,7	-22,9	OMZET
-55,0	-28,6	-27,3	-19,4	EXPORT
-6,3	+0,0	-3,0	-17,1	TEWERKSTELLING
-15,6	+3,5	-15,2	-14,3	INVESTERINGEN
-53,1	-26,3	-30,3	-32,9	WINSTMARGE
Q4 2020	Q1 2021	Q4 2020	Q1 2021	PROGNOSE
-22,8	-10,4	-15,2	-12,0	POL - komende 3 maanden
-12,5	-3,6	-15,2	-15,7	OMZET
-38,9	-25,0	-27,3	-15,6	EXPORT
-12,5	-1,8	-6,1	+8,6	TEWERKSTELLING
-14,1	-5,4	-9,1	-12,9	INVESTERINGEN
-35,9	-16,1	-18,2	-24,3	WINSTMARGE

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

45

POL - Analyse o.b.v. AANTAL WERKNEMERS (evaluatie & prognose)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

46

Polsslag Ondernemend Limburg

januari 2021

Vragen?

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

47

Tot slot: de POL over heel 2020

TOTAAL	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
POL	+18,5	+17,3	-5,9	-19,1	+5,1	+4,7	-12,2	-12,9	-2,1	+6,6	+11,8	+17,2	+18,0	+9,3	-26,8

EVALUATIE	EVALUATIE														
POL - voorbije 3 maanden	+19,7	+19,9	-1,3	-21,3	+4,0	+6,7	-10,5	-13,8	-2,1	+6,1	+11,2	+16,2	+18,5	+8,9	-23,4
OMZET	+41,0	+39,5	+13,0	-14,2	+16,3	+19,6	-3,9	-7,6	+10,1	+14,7	+19,4	+26,2	+30,7	+18,4	-29,3
EXPORT	+21,1	+18,4	-4,7	-34,6	+7,6	+9,5	-10,5	-13,6	+2,1	+11,2	+14,4	+21,2	+20,3	+7,3	-25,4
TEWERKSTELLING	+18,8	+18,8	+4,9	-12,3	+9,1	+11,6	-1,0	-5,8	+0,1	+11,8	+14,4	+18,0	+22,1	+10,6	-11,8
INVESTERINGEN	+21,9	+23,8	+7,0	-12,4	+6,7	+10,6	-3,7	-6,2	+4,3	+11,4	+19,8	+20,7	+23,5	+18,4	-15,8
WINSTMARGE	-4,4	-1,3	-26,6	-33,1	-19,7	-17,6	-33,2	-35,7	-27,0	-18,3	-12,2	-5,2	-4,3	-10,3	-34,7

PROGNOSE	PROGNOSE														
POL - komende 3 maanden	+17,4	+14,7	-10,6	-16,8	+6,3	+2,7	-12,8	-12,0	-2,1	+7,0	+12,5	+18,3	+17,5	+9,7	-30,3
OMZET	+33,8	+28,2	-5,3	-11,3	+18,3	+9,4	-8,4	-4,5	+6,3	+16,7	+19,5	+31,7	+28,2	+16,9	-33,3
EXPORT	+17,3	+13,9	-15,4	-23,9	+9,5	+3,4	-8,3	-6,9	+8,8	+12,9	+19,8	+22,0	+19,5	+8,9	-32,9
TEWERKSTELLING	+15,9	+14,4	-1,7	-11,7	+8,5	+8,6	-7,4	-10,3	-2,5	+6,2	+13,2	+17,7	+17,1	+12,2	-18,4
INVESTERINGEN	+16,3	+17,2	-4,4	-12,2	+5,4	+4,6	-12,7	-10,8	-2,6	+9,0	+13,2	+17,1	+18,1	+12,8	-24,8
WINSTMARGE	+3,7	-0,3	-26,3	-25,1	-10,3	-12,7	-27,0	-27,4	-20,6	-9,8	-3,0	+2,9	+4,6	-2,2	-41,9

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

48

Tot slot: de POL over heel 2020

- **Gemiddelde** van **-26,8** over 4 kwartalen
- Komend van +9,3 over heel 2019 en +18,0 in 2018
- Moet er nog zand zijn: **veruit slechtste jaar** in 15 jaar POL
- Vorig diepterecord was het jaar **2009** (-19,1)
- Top lag met +18,5 in 2006, op de voet gevolgd door 2018 (+18,0)

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021

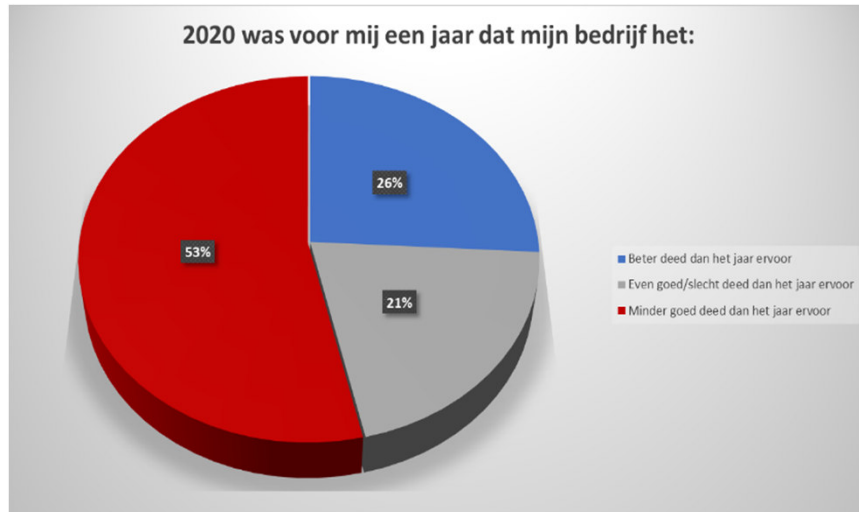
49

POL Themabevraging januari 2021

'Review 2020 & Outlook 2021'

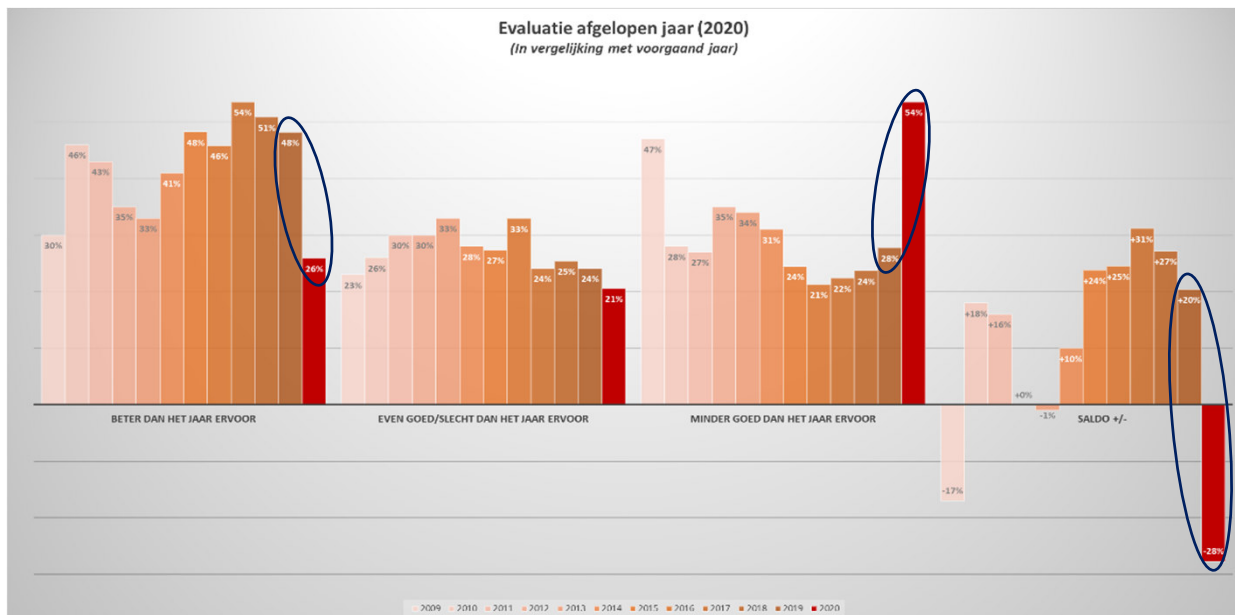
POL - Persconferentie 7/01/2020

50

POL - Persconferentie 7/01/2020

51

52

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

2020 was voor mij een jaar dat mijn bedrijf het:				
	Beter deed dan het jaar ervoor	Even goed/slecht deed dan het jaar ervoor	Minder goed deed dan het jaar ervoor	SALDO +/-
Bouw	36%	22%	42%	-6%
Detailhandel	21%	20%	60%	-39%
Diensten	20%	26%	54%	-34%
Groothandel	38%	19%	44%	-6%
Productie	30%	10%	60%	-29%
Eindtotaal	26%	21%	54%	-28%

2020 was voor mij een jaar dat mijn bedrijf het:				
	Beter deed dan het jaar ervoor	Even goed/slecht deed dan het jaar ervoor	Minder goed deed dan het jaar ervoor	SALDO +/-
minder dan 5	20%	27%	53%	-33%
5-9	31%	22%	48%	-17%
10-19	27%	18%	55%	-29%
20-49	29%	16%	56%	-27%
50-99	25%	18%	57%	-32%
100-249	38%	9%	53%	-15%
250 of meer	24%	20%	57%	-33%
Eindtotaal	26%	21%	54%	-28%

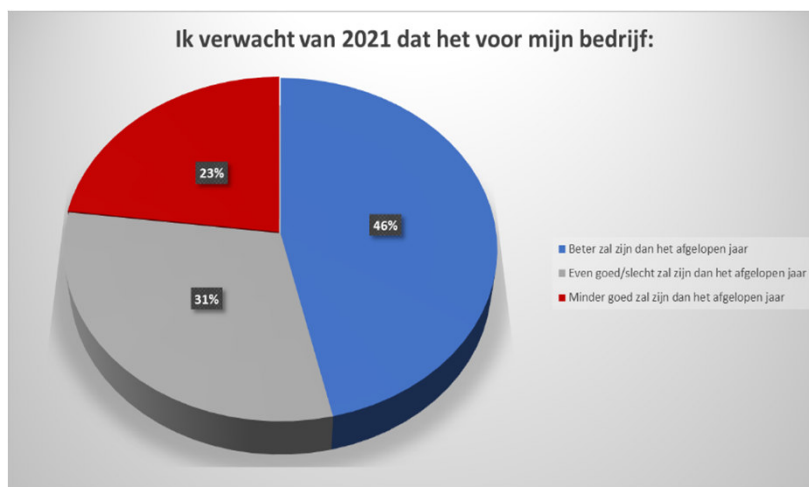
53

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

POL - Persconferentie 7/01/2020

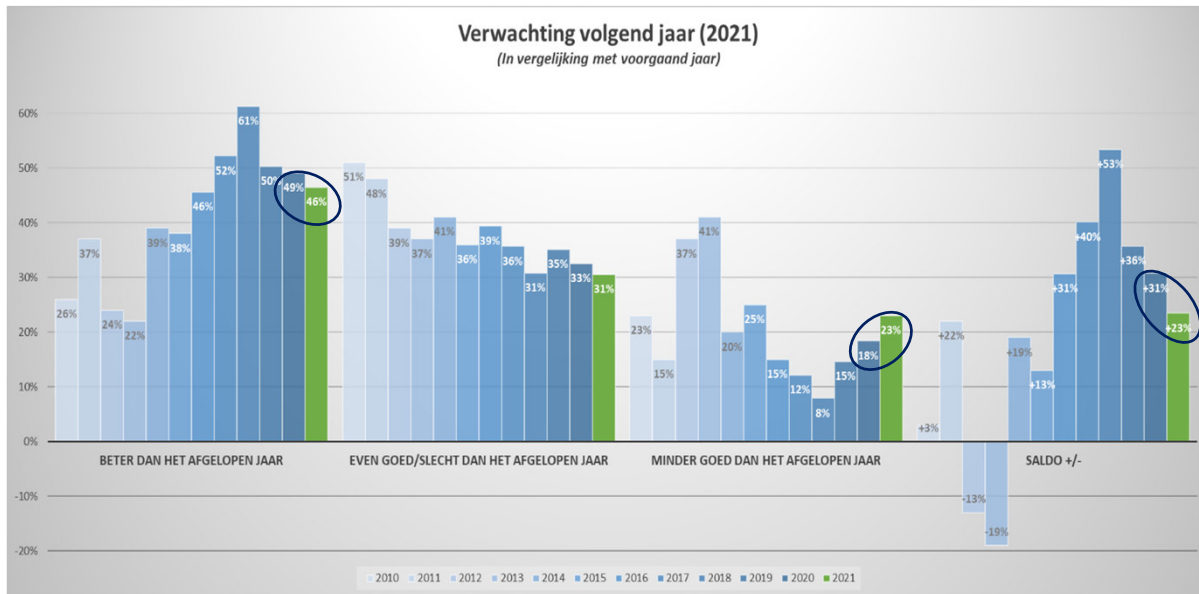
54

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

POL - Persconferentie 7/01/2020

55

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

Ik verwacht van 2021 dat het voor mijn bedrijf:

	Beter zal zijn dan het afgelopen jaar	Even goed/slecht zal zijn dan het afgelopen jaar	Minder goed zal zijn dan het afgelopen jaar	SALDO +/-
Bouw	51%	33%	16%	34%
Detailhandel	45%	29%	26%	20%
Diensten	49%	29%	22%	26%
Groothandel	44%	22%	34%	9%
Productie	41%	36%	23%	18%
Eindtotaal	46%	31%	23%	23%

Ik verwacht van 2021 dat het voor mijn bedrijf:

	Beter zal zijn dan het afgelopen jaar	Even goed/slecht zal zijn dan het afgelopen jaar	Minder goed zal zijn dan het afgelopen jaar	SALDO +/-
minder dan 5	42%	33%	25%	17%
5-9	38%	31%	31%	8%
10-19	57%	27%	16%	41%
20-49	50%	24%	26%	24%
50-99	50%	36%	14%	36%
100-249	50%	26%	24%	26%
250 of meer	50%	35%	15%	35%
Eindtotaal	46%	31%	23%	23%

56

Focus 2021 in vergelijking met 2020	Hoger	Gelijk	Lager	Saldo +/-
				2021
Digitalisering/automatisering	55%	42%	3%	52%
Interne organisatie verbeteren (procesinnovatie)	52%	45%	3%	48%
Verbondenheid tussen medewerkers (interne personeelsorganisatie,	43%	53%	4%	39%
Marketing en communicatie	44%	50%	6%	38%
Marktaandeel vergroten (op bestaande markten)	44%	49%	8%	36%
Nieuwe markten aanboren	42%	48%	9%	33%
Financiële gezondheid bewaren	36%	58%	6%	31%
Nieuwe producten/diensten op de markt brengen (productinnovatie)	36%	55%	8%	28%
Ecologische voetafdruk verminderen	28%	62%	9%	19%
Vacatures ingevuld krijgen	19%	63%	19%	0%
(Verder) internationaliseren	10%	60%	29%	-19%

POL - Persconferentie 7/01/2020

57

Focus 2021 in vergelijking met 2020	Hoger	Gelijk	Lager	Saldo +/-							
				2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Digitalisering/automatisering	55%	42%	3%	52%	52%	53%	/	/	/	/	/
Interne organisatie verbeteren (procesinnovatie)	52%	45%	3%	48%	59%	58%	63%	60%	65%	59%	46%
Verbondenheid tussen medewerkers (interne personeelsorganisatie,	43%	53%	4%	39%	41%	40%	45%	/	/	/	/
Marketing en communicatie	44%	50%	6%	38%	43%	36%	50%	/	/	/	/
Marktaandeel vergroten (op bestaande markten)	44%	49%	8%	36%	43%	42%	51%	52%	55%	43%	35%
Nieuwe markten aanboren	42%	48%	9%	33%	41%	41%	42%	45%	42%	43%	36%
Financiële gezondheid bewaren	36%	58%	6%	31%	32%	38%	42%	36%	40%	43%	37%
Nieuwe producten/diensten op de markt brengen (productinnovatie)	36%	55%	8%	28%	33%	35%	32%	27%	32%	36%	22%
Ecologische voetafdruk verminderen	28%	62%	9%	19%	30%	16%	19%	8%	19%	3%	3%
Vacatures ingevuld krijgen	19%	63%	19%	0%	10%	20%	29%	13%	6%	-5%	-8%
(Verder) internationaliseren	10%	60%	29%	-19%	-1%	6%	12%	4%	6%	2%	/

POL - Persconferentie 7/01/2020

58

POL Themabevraging januari 2021

'Review 2020 & Outlook 2021'

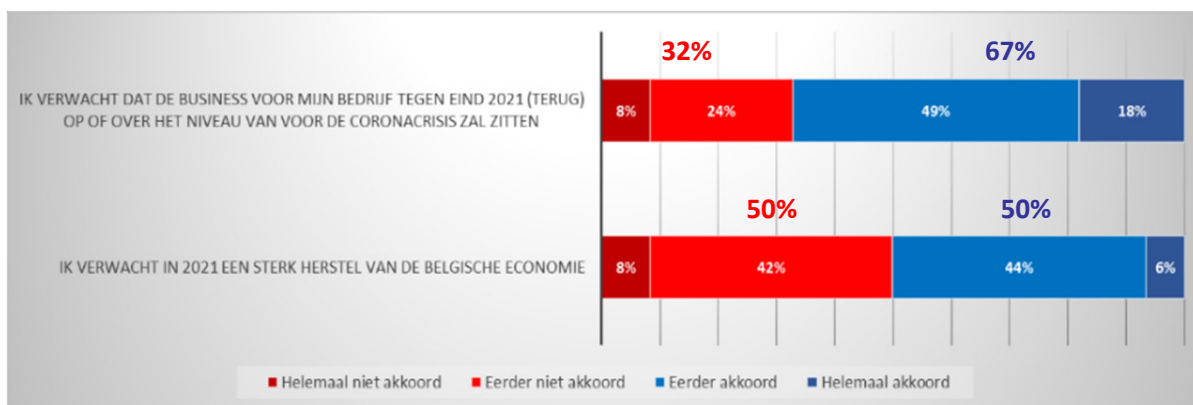
deel 2: Corona-impact

POL - Persconferentie 7/01/2020

59

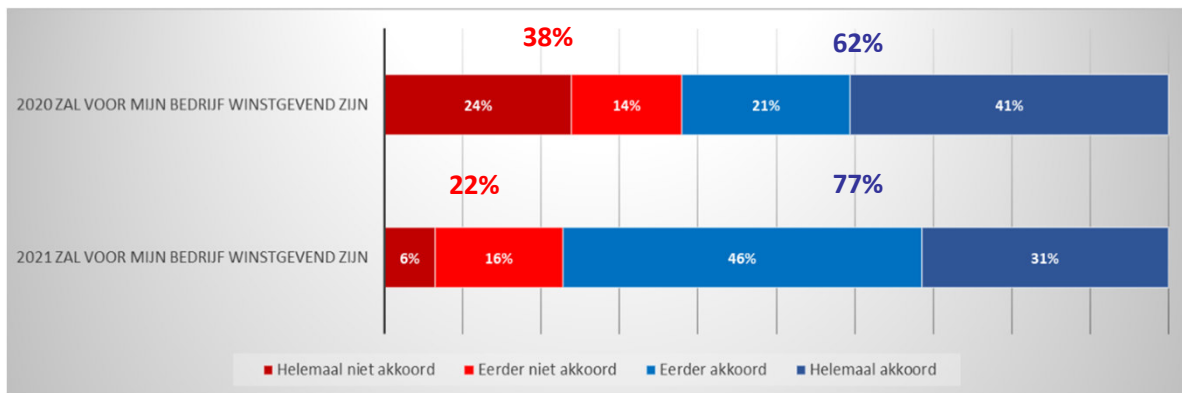
Economisch herstel

POL - Persconferentie 7/01/2020

60

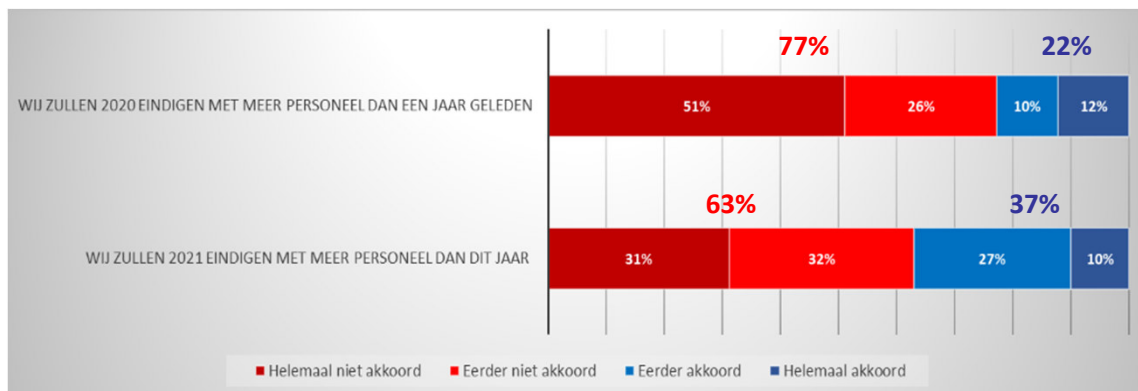
Winstverwachting

POL - Persconferentie 7/01/2020

61

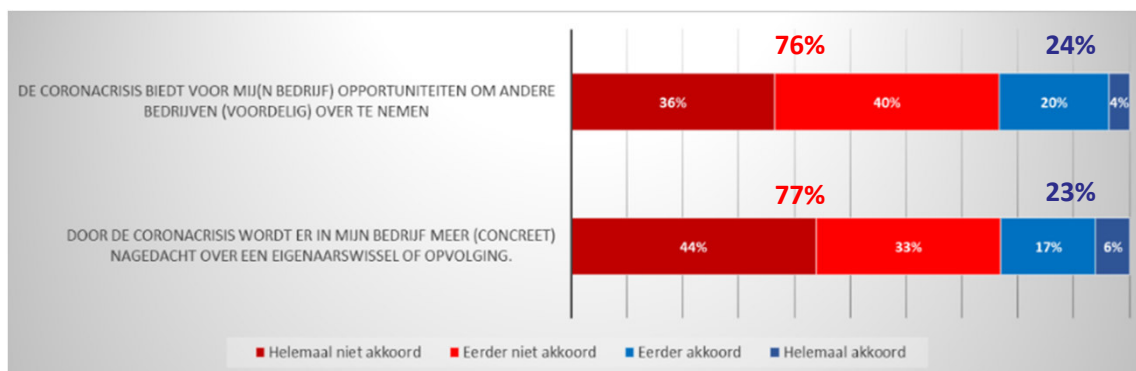
Personeelsbezetting

POL - Persconferentie 7/01/2020

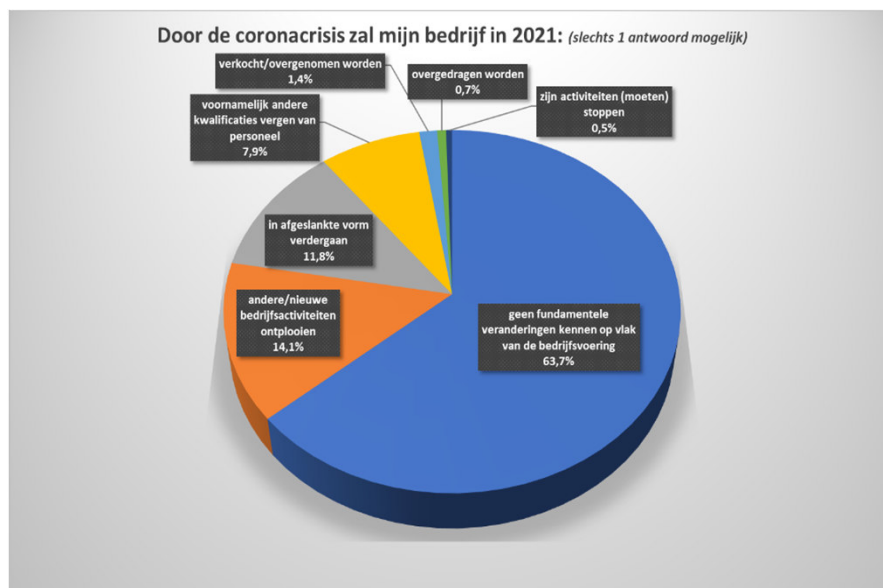
62

Kopen, verkopen, overnemen of overdragen?

POL - Persconferentie 7/01/2020

63

POL - Persconferentie 7/01/2020

64

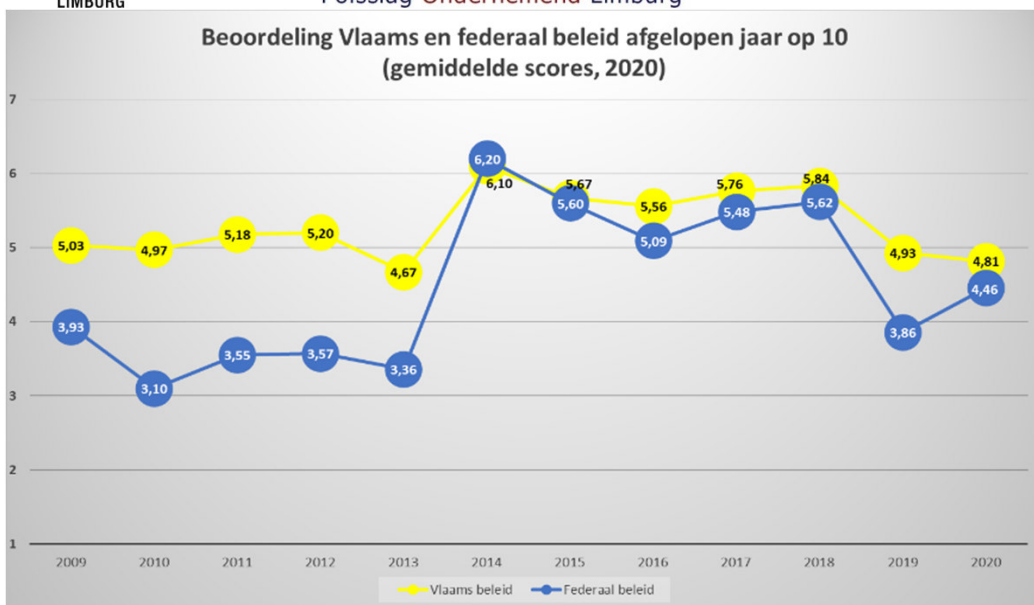
POL Themabevraging januari 2021

'Review 2020 & Outlook 2021'

deel 3: Evaluatie federaal en Vlaams beleid

POL - Persconferentie 7/01/2020

65

POL - Persconferentie 7/01/2020

66

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

Beoordeling van het regeringswerk in 2020 op het vlak van:	
(Gemiddelde scores op 10)	2020
Corona-steunmaatregelen voor ondernemingen	5,6
Beter sociaal statuut voor zelfstandige ondernemers	4,7
Faciliteren van financiering voor het bedrijfsleven	4,5
Doeltreffend beleid in de aanpak van de coronacrisis	4,2
Flexibelere arbeidsmarkt	4,2
Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	4,0
Wegwerken loonkostenhandicap	3,8
Mobiliteit en bereikbaarheid	3,7
Verzekeren van energievoorziening aan competitieve prijzen	3,7
Administratieve vereenvoudiging	3,7
Vlottere vergunningen	3,5
Fiscale hervorming/vereenvoudiging	3,5
Verlaging van de belastingdruk	3,5
Betaalbare sociale zekerheid (o.a. vergrijzing, pensioenproblematiek)	3,4
Aanpak van arbeidsmarktcrapte (werkzaamheidsgraad, activering, migratie)	3,4
Efficiëntere en kleinere overheid	2,6

POL - Persconferentie 7/01/2020

67

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

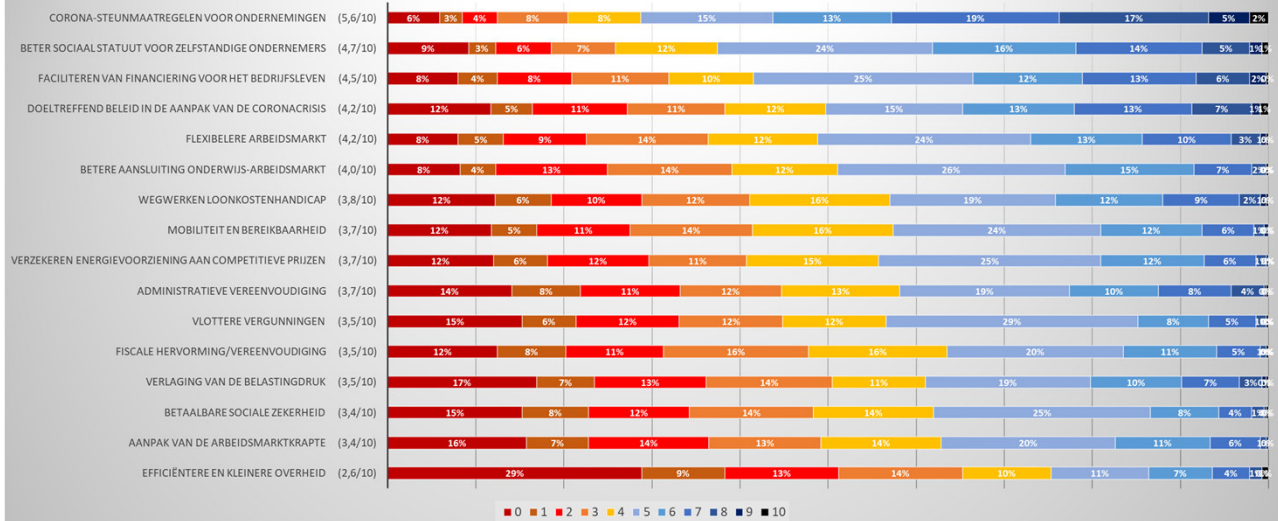

Beoordeling van het regeringswerk in 2020 op het vlak van:						
(Gemiddelde scores op 10)	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Corona-steunmaatregelen voor ondernemingen	5,6	/	/	/	/	/
Beter sociaal statuut voor zelfstandige ondernemers	4,7	4,0	4,3	4,3	3,9	4,3
Faciliteren van financiering voor het bedrijfsleven	4,5	4,3	5,0	4,8	4,4	/
Doeltreffend beleid in de aanpak van de coronacrisis	4,2	/	/	/	/	/
Flexibelere arbeidsmarkt	4,2	4,1	5,1	5,1	4,7	4,1
Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	4,0	4,2	4,4	4,2	4,1	4,1
Wegwerken loonkostenhandicap	3,8	4,0	5,3	5,2	4,9	5,3
Mobiliteit en bereikbaarheid	3,7	3,1	3,6	3,2	3,0	3,2
Verzekeren van energievoorziening aan competitieve prijzen	3,7	3,6	3,3	3,8	3,6	3,7
Administratieve vereenvoudiging	3,7	3,4	3,9	3,6	3,4	3,4
Vlottere vergunningen	3,5	3,8	4,3	4,1	4,0	4,1
Fiscale hervorming/vereenvoudiging	3,5	3,5	4,3	4,2	3,5	3,7
Verlaging van de belastingdruk	3,5	4,0	4,8	4,8	3,6	4,6
Betaalbare sociale zekerheid (o.a. vergrijzing, pensioenproblematiek)	3,4	3,5	4,2	4,1	3,7	4,4
Aanpak van arbeidsmarktcrapte (werkzaamheidsgraad, activering, migratie)	3,4	3,6	/	/	/	/
Efficiëntere en kleinere overheid	2,6	3,3	3,6	3,8	3,4	3,7

POL - Persconferentie 7/01/2020

68

Beoordeling van het regeringswerk in 2020 op het vlak van: (spreiding van scores)

POL - Persconferentie 7/01/2020

69

Beoordeling van het regeringswerk in 2020 op het vlak van:

(gemiddelde score op 10 - volgens sector)	TOTAAL	Bouw	Detailhandel	Diensten	Groothandel	Productie
Corona-stunmaatregelen voor ondernemingen	5,6	5,0	5,4	5,7	5,6	5,9
Beter sociaal statuut voor zelfstandige ondernemers	4,7	4,3	4,7	4,7	5,0	4,8
Faciliteren van financiering voor het bedrijfsleven	4,5	4,2	4,3	4,4	4,9	4,9
Doeltreffend beleid in de aanpak van de coronacrisis	4,2	4,3	4,3	4,1	4,3	4,5
Flexibeler arbeidsmarkt	4,2	3,9	4,4	4,2	4,2	4,2
Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	4,0	3,5	4,3	4,0	4,2	4,0
Wegwerken loonkostenhandicap	3,8	4,1	4,1	3,6	3,9	3,9
Mobiliteit en bereikbaarheid	3,7	3,7	3,7	3,7	3,9	3,9
Verzekeren van energievoorziening aan competitieve prijzen	3,7	3,8	3,9	3,6	3,9	3,5
Administratieve vereenvoudiging	3,7	3,4	3,9	3,6	3,6	3,8
Vlottere vergunningen	3,5	2,9	3,8	3,6	3,6	3,6
Fiscale hervorming/vereenvoudiging	3,5	3,6	3,6	3,4	3,5	3,6
Verlaging van de belastingdruk	3,5	3,4	3,7	3,2	3,5	3,7
Betaalbare sociale zekerheid (o.a. vergrijzing, pensioenproblematiek)	3,4	3,1	4,1	3,3	3,1	3,4
Aanpak van de arbeidsmarktcraptes (verhogen werkzaamheidsgraad, activeren)	3,4	3,0	3,7	3,4	3,2	3,5
Efficiëntere en kleinere overheid	2,6	2,2	3,5	2,6	2,7	2,4

POL - Persconferentie 7/01/2020

70

Beoordeling van het regeringswerk in 2020 op het vlak van:

(gemiddelde score op 10 - volgens grootte)	TOTAAL	minder dan 5	5-9	10-19	20-49	50-99	100-249	250 of meer
Corona-steunmaatregelen voor ondernemingen	5,6	5,7	5,6	4,8	5,3	5,6	5,3	6,7
Beter sociaal statuut voor zelfstandige ondernemers	4,7	4,9	4,8	4,1	4,6	4,3	4,5	5,1
Faciliteren van financiering voor het bedrijfsleven	4,5	4,2	4,7	4,0	4,5	4,3	4,8	5,6
Doeltreffend beleid in de aanpak van de coronacrisis	4,2	4,2	4,2	3,9	4,3	4,0	4,1	5,1
Flexibelere arbeidsmarkt	4,2	4,3	4,2	4,2	3,9	3,8	3,7	4,7
Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	4,0	4,2	4,1	3,6	3,8	3,8	3,7	4,2
Wegwerken loonkostenhandicap	3,8	4,0	3,5	3,7	3,6	3,5	3,8	4,4
Mobiliteit en bereikbaarheid	3,7	3,9	3,3	3,5	3,6	3,7	3,7	4,3
Verzekeren van energievoorziening aan competitieve prijzen	3,7	3,9	3,5	3,5	3,9	3,3	3,5	3,7
Administratieve vereenvoudiging	3,7	4,1	3,5	3,2	3,6	3,1	3,2	4,1
Vlottere vergunningen	3,5	3,8	3,6	3,4	3,2	2,7	2,6	4,2
Fiscale hervorming/vereenvoudiging	3,5	3,7	3,2	2,9	3,6	2,9	3,5	4,0
Verlaging van de belastingdruk	3,5	3,4	3,7	3,0	3,3	3,0	3,8	4,2
Betaalbare sociale zekerheid (o.a. vergrijzing, pensioenproblematiek)	3,4	3,8	3,5	3,1	3,0	2,8	3,0	3,5
Aanpak van de arbeidsmarktcrisps (verhogen werkzaamheidsgraad, activeren)	3,4	3,6	3,2	2,9	3,1	3,0	3,3	4,2
Efficiëntere en kleinere overheid	2,6	3,1	2,6	2,2	2,4	2,6	1,7	2,9

POL - Persconferentie 7/01/2020

71

POL Themabevraging

januari 2021

'Review 2020 & Outlook 2021'

POL - Persconferentie 7/01/2020

72

Polsslag **Ondernemend** Limburg

januari 2021

POL januari 2021 - Persvoorstelling - 7/01/2021